

B I B L I O G R A F I E

- AB *The Anchor Bible-Genesis*, Introduction, Translation and Notes by E. A. Speiser, New-York, 1964.
- ALR *Atlasul lingvistic român*
- ALR, SN *Atlasul lingvistic român. Serie nouă*
- ARGHEZI Tudor Arghezi, *Scriseri*, I, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1962.
- ARVINTE, DT. ENTLEHN. *Die deutschen Entlehnungen in den rumänischen Mundarten (nach den Angaben des Rumänischen Sprachatlases)*, Akademie Verlag, Berlin, 1971.
- ARVINTE, ROMÂN. Vasile Arvinte, *Român, românesc, România. Studiu filologic*, Editura Științifică și Enciclopedică, Bucureşti, 1983.
- AUGSTEIN, JESUS Rudolf Augstein, *Jesus Menschensohn*, C. Bertelsmann Verlag, München-Gütersloh-Wien, 1972.
- AUI Analele științifice ale Universității din Iași
- AVRAM, NASAL. Andrei Avram, *Nazalitatea și racismul în limba română*, Editura Academiei Române, 1990.
- BAILLY A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1950.
- BARBU Ion Barbu, *Poezii*, ediție îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Albatros Bucureşti, 1970.
- BB 1688–1988 *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui Șerban Vodă Cantacuzino, Domnul Țării Românești. Retipărită după 300 de ani, în facsimil și transcriere, cu aprobarea Sfintului Sinod și cu binecuvântarea Prea fericitului Părinte Teocist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1988.
- BERNEKER, SEW E. Berneker, *Slavisches etymologisches Wörterbuch*, I-II, Heidelberg, 1908–1913.
- BHH *Biblisch-historisches Handwörterbuch*, ediția B. Reicke/L. Rost. Göttingen, 1962–1979.
- BIBLIA 1795 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi și a ceii noao*, Blaj, 1795.
- BIBLIA 1914 Ed. Sf. Sinod, Bucureşti 1914.
- BIBLIA 1968/1975; B 1975 *Biblia sau Sfinta Scriptură*, Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1968/1975.
- BJ *La Bible de Jérusalem*, traduit en français sous la direction de l'Ecole Biblique de Jérusalem. Nouvelle édition entièrement revue et augmentée, Paris, CERF, 1988.
- BLAGA Lucian Blaga, *Opere*, I–III, ediție critică și studiu introductiv, de George Gană, Editura Minerva, Bucureşti, 1982–1986.
- BLASS / DEBRUNNER Fr. Blass / A. Debrunner, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*, ediția R. Rehkopf, Göttingen, 1975.
- BOTTA Dan Botta, *Scriseri*, ediție îngrijită de Dolores Botta, prefață de Ion Biberi, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
- BRAULIK, Dt. G. Braulik, *Deuteronomium I, 1–16, 17; Deuteronomium II, 16,18–34,12. Die neue Echter Bibel, Kommentar zum alten Testament mit Einheitsübersetzung*, Echter Verlag, Würzburg, vol. I 1985; vol. II 1992.
- CADE I.-A. Candrea, Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Bucureşti, 1931.
- CANT. DIV. Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, Iași, 1698.

- CARAION Ion Caraion, *Frunzele în Galaad*, Editura Dacia, Cluj, 1973.
- CARTOJAN 1974 N. Caroian, *Cărțile populare în literatura română*, București, 1974.
- CARTOJAN 1980 N. Cartojan, *Istoria literaturii române vechi*, postfață și bibliografii finale, de Dan Simonescu, prefată de Dan Zamfirescu, editura Minerva, București, 1980.
- CDDE I.-A. Candrea – Ov. Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine*, București, 1914.
- CHASSANG A. Chassang, *Dictionnaire grec-français*, Paris (fără an).
- CIOBANU Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, I. Academia Română, Monitorul oficial, București, 1947.
- CHEVALIER / GHEERBRANT J. Chevalier / A. Gheerbrant, *Dictionnaire des symboles*, ediția Marian Berlewi, Paris⁸, 1973
- CILL *Contribuții la istoria limbii române literare în secolul al XIX-lea*, vol. I–III, București, 1956, 1958, 1962.
- CIORANESCU, DER Alejandro Cioranescu, *Diccionario Etimológico Rumano*, Universidad de La Laguna, Tenerife-Madrid, 1958.
- CODRESCU Teodor Codrescu, *Uricariul*, partea I, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1852.
- COR. PS. Coresi, *Psaltirea slavo-română*, ediție Stela Toma, București, 1976.
- COSTIN O. Miron Costin, *Opere*, ediție critică, cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glossar de P.P. Panaiteanu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.
- CUV. *Cuvîntul înainte către ci<ti>tori*, ms. 45.
- DA *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, 1913–1948.
- DENSUSIANU ILR II Ovid Densusianu, *Istoria limbii române*, vol. II, *Secolul al XVI-lea*, ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.
- DENSUSIANU 1936 Ovid Densusianu, *Opere*, III, ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, *Limba română în secolul al XVI-lea. Evoluția estetică a limbii române*, Editura Minerva, București, 1977.
- DICȚ. BIBLIC Dicționar biblic, I–II, Editura „Cartea Creștină“, Oradea, 1955.
- DIVINA SCRIPTURA Ή Θεία γραφή δηλαδή παλαιός καὶ νέος διαθήκης ἀπόντα. *Divina Scriptura nempe veteris ac novi testamenti omnia, παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἔξ Ιωαννίνων, ΕΝΕΤΙΗΣΙ*, 1687.
- DEX *Dicționar explicativ al limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- DLR *Dicționarul limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1965 urm.
- DLRLV Mariana Costinescu, Magdalena Georgescu, Florentina Zgaraon, *Dicționarul limbii române literare vechi (1640–1780). Termini regionali*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
- DOINAŞ Ștefan Aug. Doinaș, *Versuri*, Editura Eminescu, București, 1972.
- DOS. PAR. Dosoftei, *Paremile preste an*, Iași, 1683.
- DOSOFTEI, O. Dosoftei, *Opere I. Versuri*, ediție critică de N.A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, Editura Minerva, București, 1978.
- DVN *Neue Jerusalemer Bibel*, Ed. Alfons Deissler, Anton Vögtle, Johann Nützel, Freiburg Herder Verlag, 1985.
- ELIADE 1942 Mircea Eliade, *La mandragore et les mythes de la „naissance miraculeuse“ în „Zalmoxis“*, III, 1942, p. 1–48.
- ELIADE 1943 M. Eliade, *Insula lui Euthanasius*, București, 1943.
- ELIADE 1964 M. Eliade, *Traité d'histoire des religions*, Paris, 1964.
- ELIADE 1976 / 8 M. Eliade, *Histoire des croyances et des idées religieuses*, Paris 1976 (I), 1978. (II)
- ELIADE 1980 Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han, studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
- ELIADE 1981 M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, I–III, traducere de Cesar Baltag, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981–1988.
- EMINESCU Mihai Eminescu, *Opere*, ediție critică îngrijită de Perpessicius, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1939.
- ERNOUT-MEILLET A. Ernout et A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Quatrième édition, Paris, 1959.
- EU *Die Bibel-Altes und Neues Testament*, Einheitsübersetzung, Freiburg-Basel-Wien, 1980.
- EWUR Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen. Unter Berücksichtigung der Mundartwörter*, Budapest, 1966.
- FRANKF. *Divinae Scripturae*, Francofurt, MDXCVII.
- FRISK, GEW Hjalmar Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, I, 1960, II, 1970.

- GASTER M. Gaster, *Literatura populară română*, ediție, prefață și note de Mircea Anghelescu, Editura Minerva, București, 1983.
- GESENIUS W. Gesenius, *Hebräisches und Grossaramäisches Handwörterbuch über das AT*, ediția F. Buhl, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1962.
- GHETIE, BDRL Ion Gheție, *Baza dialectală a românei literare*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- GHETIE 1972 Ion Gheție, *Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*, în *Studii de limbă literară și filologie*, II, Editura Academiei Române, București, 1972.
- GHETIE-MAREȚ, GR. DR. Ion Gheție, Al. Mareș, *Grajurile daco-române în secolul al XVI-lea*, Editura Academiei Române, București, 1974.
- GN *Die Bibel im heutigen Deutsche. Die Gute Nachricht des Alten und Neuen testaments*, Stuttgart², 1982.
- GRECEANU Radu Greceanu, *Începutura istoriei vieții luminatului și preacreștinului domnului Tării Rumânești, Io Constantin Brâncoveanu Basarab-Voievod, dă cînd Dumnezeu cu domnia l-a încoronat, pentru vremile și întimplările ce în pămîntul acesta în zilele mării sale s-au întîmplat, în Cronicari munteni*, II, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- G. VON RAD, Dt. Gerhard von Rad, *Das fünfte Buch Mose. Deuteronomium*. Überetzt und erklärt von..., 3., unveränderte Auflage, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1979.
- HATCH / REDPATH E. Hatch / H.A. Redpath, A. *Concordance to the Septuagint and the Other Greek Versions of the Testament (Including the Aporyphal Books)*, Graz, 1954.
- HELIADE *Biblia Sacra que coprinde vechiul și noul Testament, tradusă din hellenesce după a quellor septedeci*, de I. Heliade Rădulescu, Paris, 1858.
- HELIADE I. Heliade Rădulescu, *Opere*, I, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- HEM B.-Petriciceu Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, editura Minerva, București, 1972–1976.
- HERODOT Herodot, *Istori*, ediție îngrijită de Liviu Onu și Lucia Șapcăliu, prefață, studiu filologic, note și glosar de Liviu Onu, indice de Lucia Șapcăliu, Editura Minerva, București, 1984.
- HS *Die Heilige Schrift*, I, *Numeri*, Ed. Heinrich Schmeider, Würzburg, Echter Verlag, 1955
- ILR *Istoria literaturii române*, I, *Folclorul. Literatură română în perioada feudală (1400–1780)*, Editura Academiei Române, București, 1964.
- IORGА, 1915–1916 N. Iorga, *În legătură cu Biblia de la 1688 și Biblia de la 1667 a lui Nicolae Milescu*, în AAR, istorie, 1, II, t. XXXVIII, 1915–1916.
- IORGА, 1925 Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I, ediția a II-a, Editura librăriei Pavel Suru, București, 1925.
- IORGА, 1985 N. IORGА, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru, prefață de Ion Rotaru, editura Minerva, București, 1985.
- IVASIUC Al. Ivasiuc, *Corn de vînătoare*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1991.
- IVĂNESCU, ILR G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.
- IVĂNESCU, PROBL. G. Ivănescu, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română, Iași, vol. XI–XII (1944–1945), Iași, 1948.
- IVIREANUL Antim Ivireanul, *Predici*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de G. Ștrempl, Editura Academiei Române, București, 1962.
- JOHANNESOHN M. Johannesson, *Das biblische καὶ εγένετο und seine Geschichte*, Göttingen, 1926.
- JN Jacob Neuser, *Christian Faith and the Bible of Judaism*, Ed. William B. Ferman, Michigan 1987
- JP James Philip, *Numbers*, Word Books, Texas (Publisher Waco)
- JV J. de Vaulx, *Les Nombres*, Paris 1972
- KJV *The Holy Bible-Authorized King James Version*, Miami, 1986.
- KRAUSS, TREPP, WB. Fr. Krauss, *Trepener Wörterbuch. Ein Beitrag zum Nordsiebenbürgischen Wörterbuch*, Marburg, 1970.
- KRAUSS, HWSPR. Fr. Krauß, *Wörterbuch der nordsiebenbürgischen Handwerkssprachen*, Siegburg, 1957.
- KLUGE, EWDS¹⁹ Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 19. Auflage, bearbeitet von Walther Mitzka, Berlin, 1963.
- KLUGE, EWPS²⁰ Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 22. Auflage, unter Mithilfe von Max Bürgisser und Bernd Gregor, völlig neu bearbeitet von Elmar Seibold, Walter de Gruyter, Berlin. New York, 1989.
- LAURENTIU Dan Laurențiu, *Călătorie de seară*, Editura pentru Literatură, București, 1969.

- L 1679 Dosoftei, *Dumnezaiașca liturghie*, 1679, ediție critică de N. A. Ursu, cu un studiu introductiv de Înalt Prea Sfințitul Teocrist, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.
- L-S H. G. Liddell / R. Scott, *Greek-English Lexicon*, Oxford, 1958.
- LThK *Lexikon für Theologie und Kirche*, ediția J. Höfer / K. Rahner, Freiburg, 1986.
- LURKER Manfred Lurker, *Wörterbuch der Symbolik*, Stuttgart, 1983.
- LÜTHER *Die Bibel*, nach der Übersetzung Martin Luthers, Stuttgart, 1985.
- LXX *Septuaginta*, ediția A. Rahlfis, Stuttgart, 1971.
- LXX 1653 *Vetus Testamentum graecum ex versione Septuaginta Interpretum Juxta Exemplas Vaticanum Romae editum*, Londini, MDCLIII.
- LvB *Leviticul de la Belgrad*, tipărit de B.-P. Hașdeu în *Cuvinte den bâtrâni*, I, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de G. Mihăilă, București, 1983, p. 74–81.
- MACEDONSKI Al. Macedonski, *Opere II*, Poezii, studiu introductiv, ediție îngrijită, note și varianțe, cronologie și bibliografie de Adrian Marino, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1966.
- MILESCU Nicolae Milescu, *Enchiridion sive Stella Orientalis Occidentali splendens*, în *La perpétuité de la foy de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie, défendue contre le livre du sieur Claude*, Paris, 1669.
- MLD, BIBLIA 1688, I-IV *Monumenta linguae Dacoromanorum*, *Biblia* 1688, Pars I, *Genesis*, volum întocmit de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1988; Pars II, *Exodus*, de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Corneliu Dimitriu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1991; Pars III, *Leviticus*, de Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Eugen Munteanu, Iași, 1993; Pars IV, *Numeri*, de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Iași, 1994.
- Ms. 45 *Manuscrisul românesc 45*, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, cuprindând copia revizuită a traducerii lui Nicolae Milescu din *Vechiul Testament*.
- Ms. 4 389 *Manuscrisul românesc 4 389*, Biblioteca Academiei Române, cuprindând a doua traducere din secolul al XVII-lea a *Vechiului Testament* în limba română.
- MTL René Péter-Contesse, *Manuel du traducteur pour le livre du Lévitique*, publié par L'alliance Biblique Universelle, Stuttgart, 1985.
- MUNTEANU – ȚÂRA Ștefan Munteanu, Vasile D. Țâra, *Istoria limbii române literare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
- NECULCE O. Ion Neculce, *Opere*, *Letopisul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*, ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Strempel, Editura Minerva, București, 1982.
- NEGRUZZI Constantin Negruzz, *Opere I-III*, ediție critică, studiu introductiv, comentarii și varianțe de Liviu Leonte, editura Minerva, Bucuresti, 1974–1986.
- NTB *Noul Testament*, Bălgad / Alba Iulia, 1648.
- NTB 1988 *Noul Testament de la Bălgad, 1648*, Ed. Episcopiei Ortodoxe Române, Alba Iulia, 1988.
- NOUVEAU DICT. BIBL. Nouveau dictionnaire biblique, Éditions Emmaüs, 1806, Saint-Légier sur Vevey (Suisse), 1988.
- NT 1703 *Noul Testament*, tipărit în Tipografia domnească, în orașul Bucureștilor, la anul măntuirii 1703, de smeritul întru ieromonahii Antim Ivireanul.
- NYSSEN 1978 W. Nyssen, *Pămînt cîntînd în imagini*, București, 1978.
- P PAPFILE 1913 Papus, *Die Kaballa* (Trad. I. Nestler), Wiesbaden 1988
- PANAITESCU T. Pamfile, *Povestea lumii de demult. După credințele poporului român*, București-Leipzig-Viena, 1913.
- PASCU, SUF. ROM. P.P. Panaitescu, *Nicolae Milescu Spătarul (1636–1708)*, versiune românească de Silvia P. Panaitescu, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ștefan S. Gorovei, Editura Junimea, Iași, 1987.
- PASCU G. Pascu, *Sufixe românești*, București, 1916.
- PDS Giorgi Pascu, *Istoria literaturii române din secolul al XVII-lea*, Institutul de Arte Grafice „Viață Românească”, Iași, 1922.
- PHILIPPIDE, O.R. Parola del Signore. La Bibbia, Traduzione interconfessionale in lingua corrente, Roma, 1985.
- PHILIPPIDE, PRINCIPII Alexandru I. Philippide, *Originea românilor*, vol. I, Iași, 1925, vol II, Iași, 1927.
- PHILIPPIDE PILLAT Alexandru I. Philippide, *Opere alese. Teoria limbii*, editate de G. Ivănescu și Carmen Gabriela Pamfil. Cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu, [Principii de istoria limbii p. 1–225].
- AL. Philippide, *Monolog în Babilon*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- Ion Pilat, *Opere, I-III*, Editura Eminescu, București, 1983–1986.

- PO *Palia de la Orăştie*, 1581–1582, text, facsimile, indice, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Editura Academiei Române, București, 1968.
- POPESCU, 1961 Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești*, în *Cronicari munteni I*, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- POPESCU, 1963 Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești*, în *Cronicile medievale ale României*, IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, editura Academiei Române, București, 1963.
- PRED. II *Predoslovia din BB.*
- PREFĂTĂ M. *Cuvînt înaintea cărții aceștia către preasfintiul mitropolit*, în ms. 45.
- PS. SCH. *Psaltirea Scheiană*, ediția I. A. Candrea, București, 1916.
- PUȘCARIU Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, postfață de Dan C. Mihăilescu, Editura Eminescu, București, 1987.
- RAC *Reallexikon für Antike und Christentum*, Stuttgart, 1950–1986.
- RANKE-GRAVES R. Ranke-Graves / R.v. Patai, *Hebräische Mythologie. Über die Schöpfungsgeschichte und andere Mythen aus dem Allen Testament*, Reinbek bei Hamburg, 1986.
- REW W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1935.
- R-G *Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament* trad. de Vasile Radu și Gala Galaction, București, 1938.
- RGG *Die Religion in Geschichte und Gegenwart*, Handbuch für Theologie und Religionswissenschaft, ediția K. Galling, Tübingen, 1957–1865.
- ROSETTI, ILR Al. Rosetti, *Istoria limbii române*, I, *De la origini pînă la începutul secolului al XVII-lea*, ediție definitivă, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1986.
- ROSETTI-CAZACU-ONU Al. Rosetti; B. Cazacu, Liviu Onu, *Istoria limbii române literare*, I, *De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea*, ediția a două, revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.
- SCRIBAN, DICT. August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună“, Iași, 1939.
- SCHARBERT J. Scharbert, *Genesis*, în *Die Neue Echter Bibel: Kommentar zu Allen Testament mit der Einheitsübersetzung*, Echter Verlag, Würzburg, 1986.
- SDE 1682 Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie, București, 1682.
- SDE 1693 Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie, elinească și rumânească, diortosită de Atanasie Moldoveanul și tipărită de Antim Ivireanul, Mitropolia Ungrovlahieei, București, 1693.
- SDE 1697 Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie, cu voia prea luminatului și înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată Țara Rumânească, Io Costandin B. Voievod, și cu porunca purtătorului pravoslavie, prea sfîntul Kir Theodosie, Mitropolitul a toatei Țări Rumânești și exarhu plaiurilor, acum a doa oară tipărit și diorthosită mai cu multă nevoință, în Sfânta Mănăstire în Sneagov, la anul de la spăsenia lumii 1697, de smeritul întru ieromonahii Antim Ivireanul.
- SECG. Louis Séchar, Pierre Lévéque, *Les grandes de la Grèce*, Paris, 1966.
- SERV. Jean Servier, *Les portes de l'année*, Paris, 1962.
- Sh. H. Z'er ben Shimon Halevi, *Lebendige Kabbala* (trad. din engleză), München 1989 SSW.
- SSW *Siebenbürgisch-sächsisches Wörterbuch*, 1, Bd. 1924; 2, Bd., 1926; 5, Bd., 1931, Berlin-Leipzig; 3. Bd., Bukarest-Berlin, 1971; 4. Bd., București-Berlin; 1972, 5, Bd., 1975, București-Berlin.
- S.T.L. FAC. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra primei cărți (Facerea) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, I, Iași, 1988, p. 47–128.
- ST.L.EX. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a două (Ieșirea) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, II, Iași, 1991, p. 1–75.
- ST.L.LV. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a treia (Preoția) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, III, Iași, 1993, p. 1–54.
- ST.L.NM. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a patra (Numeri) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, IV, Iași, 1994, p. 1–57.
- ST.L.DT. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a cincea (A doua lege) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MDL, Biblia 1688, V, Iași, 1997, p. 1–88.
- THEOL. WB. *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament*, ediția G. Kittel / G. Friedrich, Stuttgart, 1933–1979.

Th. GL ²	<i>Thesaurus Gracae Linguae</i> , Paris, 1829 și urm.
Th. LL.	<i>Thesaurus Linguae Latinae</i> , Leipzig, 1931–1982.
TIKTIN	H. Tiktin, <i>Rumänisch-deutsches Wörterbuch</i> , I–III, București, 1903–1921; Tiktin ² I–III, Wiesbaden, 1986–1989.
URSU, NOI INFORM.	N.A. Ursu, <i>Noi informații privitoare la manuscrisul autograf și la textul revizuit al Vechiului Testament tradus de Nicolae Milescu</i> (I), în „limba română”, XXXVII, nr. 5, 1988, p. 455–468; (II) XXXVII, nr. 6, 1988, p. 521–534; (III), XXXVIII, nr. 1, 1989, p. 31–46; (IV), XXXVIII, nr. 2, p. 107–121; (V) XXXVIII, nr. 5, 1989, p. 463–470.
TOB	<i>La Bible</i> , Traduction oecuménique, Edition intégrale, Société biblie française, Les Editions du Cerf, Paris, 1988.
VASMER, REW	Max Vasmer, <i>Russisches etymologisches Wörterbuch</i> , Heidelberg, I–III, 1953–1958.
VL	<i>Vetus Latina, die Reste der altlateinischen Bibel nach Petrus Sabatier</i> . 2. <i>Genesis</i> , ediția B. Fischer, Freiburg, 1951–1954.
VINEA	Ion Vinea, <i>Opere</i> , I, ediția îngrijită de Mircea Vaida și Gh. Sprințeroiu, studiu introductiv de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj, 1971.
VOICULESCU	V. Voiculescu, <i>Poezii</i> , I–III, antologie și prefată de Aurel Rău, text stabilit de I. Voiculescu și V. Iova, Editura pentru Literatură, București, 1968.
VORONCA	Elena Niculaie-Voronca, <i>Datinile și credințele poporului român</i> , s. I, 1903,
DE VRIES	Josef de Vries, <i>Jüdische Riten und Symbole</i> , Wiesbaden, 1981.
VULGATA	<i>Biblia Sacra iuxta Vulgatum versionem...</i> , Tomus I Genesis–Psalmi, Tomus II Proverbia–Apocalypsis, Württembergische Bibelanstalt, Stuttgart, 1975.
WEIGAND-HIRT. Dt. Wb.	Fr. L. K. Weigand, <i>Deutsches Wörterbuch</i> , Fünfte Auflage, Giessen, 1909–1910.
WW	William Wevers, <i>Text history of the Greek Numbers</i> , Göttingen 1982
ZLATOUST	<i>Mărgăritare, adecă cuvinte de multe feluri a celui intru sfînți părintelui nostru Ioan, arhiepiscopul Tarigradului, a lui Zlatoust, și ale altor sfînți părinți</i> , traducere de Șerban și Radu Greceanu, Tipografia Mitropoliei București, 1691.

A L T E R E F E R I N T E

A(cta)	Petri et Pauli.
AMBROSIUS	Ambrosius, <i>De Noe et Arca</i> .
AQ	Aquila, <i>Traducere în greacă a Bibliei de Aquila din Sinope</i> .
ARISTIDES	Aristides, <i>Apologia</i> .
AUGUSTIN CIV.	Aurelius Augustinus, <i>De civitate Dei</i> .
AUGUSTIN SERMO	Aurelius Augustinus, <i>Sermones</i> .
HD	Herodot, <i>Historiae</i> .
HOM. OD	Homer, <i>Odiseea</i> .
J. HUIZINGA	<i>Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii</i> , București, 1977.
IER	Ieronim, trad. <i>Vulgata</i> (347–419/20).
IOSEPHUS ANTIQ	Iosephus Flavius, <i>Antiquitates Iudaicae</i> .
ISIDOR	Isidor din Sevilia, <i>Etimologiei</i> .
J.I.	<i>Targum Pseudoionatan</i> .
PHILO AB. et CAIN.	Philon din Alexandria, <i>De sacrificiis Abelis et Caini</i> .
PHILO DEC.	Philon din Alexandria, <i>De decalogo</i> .
PHILO VER. DIV. HER.	Philon din Alexandria, <i>Quis verum divinarum heres sit..</i>
ST. VICTOR	Saint-Victor, H. de, <i>De Arca Noe et de arca mystica</i> .
THEODOTION	<i>Theodotion din Efes</i> , traducere în greacă a Bibliei.
SYM.	<i>Symmachus</i> , traducere în greacă a Bibliei.

ABREVIERI

ac. = acuzativ	ms. = manuscris
adj. = adjectiv	munt. = muntenesc
adv. = adverb	n. = neutru
ags. = anglosaxon	năsăud. = năsăudean
ahd. = vechi german literar	ngr. = neogrecesc
alb. = albanez	nhd. = nou german literar
arab = arăbesc	nslov. = neosloven
aram. = aramaic	part. = participiu
arom. = aromân	pers. = persan
art. = articol	pl. = plural
asir. = asirian	plur. tant. = plurale tantum
aux. = auxiliar	polon. = polonez
av. = avestic	pref. = prefix
babylon. = babilonean	prep. = prepoziție
băn. = bănățean	prin ext. = prin extensie
bg. = bulgăresc	priv. = privativ
ceh. = cehesc	pron. = pronume
cond. = conditional	rom. com. = românesc comun
conj. = conjuncție	rus. = rusesc
criș. = crișean	sam. = samarinean
dat. = dativ	săs. = săsesc
dial. = dialect, dialectal	s.-cr. = sîrbo-croat
dr. = dacoromân	sg. = singular
ebr. = ebraic	sir. = sirian
engl. = englezesc	sîrb. = sîrbesc
egipt. = egiptean	sl. = slav
f. = feminin	sl. bis. = slavonesc, slav bisericesc
ğagat. = dial. tc. al. uzbecilor	sl. c. = slav comun
gen. = genitiv	slov. = slovac
germ. = german	sloven. = slovenesc
germ. com. = germanic comun	sorb. j. = soraba de jos
germ. elveț. = germana elvețiană	subst. = substantiv
got. = gotic	suf. = sufix
gr. = grec(esc)	tăt. = tătărasc
gr.-biz. = grecesc bizantin	tc. = turcesc
i.-e. = indoeuropean	tc. osman. = turcesc osmanlîu
istrorum. = istroromân	tc. tăt. = turco-tătar
invar. = invariabil	toh. = toharic
în expr. = în expresia	trepp. = din Tărpiu (săs. Treppen),
kaikav. = dial. kaikavian	în Transilvania
karaim = dial. tăt.	ucr. = ucrainean
kazan. = dial. tc. de la Kazan	vb. = verb
lat. = latin, latinesc	vbavar. = vechi bavarez
lat. med. = latin medieval	vbg. = vechi bulgăresc
lat. sav. = latina savantă	vfr. = vechi francez
loc. adv. = locuțiune adverbială	vgr. = vechi grecesc
m. = masculin	viit. = viitor
magh. = maghiar	vind. = vechi indian
maram. = maramureșean	vnord. = vechi nordic
mhd. = medio-german literar	vrom. = vechi românesc
mgl. = meglenoromân	vrus. = vechi rusesc
mgr. = mediogrecesc	vșîrb. = vechi sîrbesc
mold. = moldovenesc	vsl. = vechi slav